

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natísne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Volitve so blizu, torej na delo!

Volitve za deželni zbor štajarski so že razpisane, in sicer se bo volilo za kmečke občine v ponedeljek, dne 21. septembra, za mesta, trge in kupčijski zbornici pa dne 23. septembra. Naših vrlih kmetov ni treba več učiti, kako naj volijo; oni so politično že izšolani in volijo soglasno, kakor jim svetujejo njih zaupni možje in pa voditelji, ki so združeni v »Slovenskem društvu«. To društvo postavlja kandidate, kakoršnih smo potrebni, krščanske, modre in pravične može.

Svet je v naših časih tako zmeden, kakor bi bil iz ojníc vržen: vse je nezadovoljno, vsi tožijo o krivicah in o slabih časih; oglašajo se različni zdravniki, in vsak priporoča drugo zdravilo za bolni človeški rod in drugo vez za razvozlano človeško družbo. V tej zmešnjavi, ko nobeden prav ne vé, komu bi verjel, mora biti naša vodnica sv. vera, to je večna resnica, katero nam je sam božji Sin iz nebes prinesel. Zato priporočamo za poslance krščanske može, kateri bodo, od sv. vere razsvetljeni, vselej pravo pot zadeli, da nam pomagajo in nam pripomorejo do dobrih postav.

Ker je pa za poslanca treba tudi precej skušnje tega bridkega pozemskega življenja in nekaj učenosti, zato priporočamo za poslance vselej najmodrejše može, kar jih v svoji sredi imamo. Kdor je pa krščanski in moder, je tudi pravičen; in kdor je pravičen, se bo potegnil za revno delavno ljudstvo, kjerkoli se mu krivica godi, potegnil se bo pa tudi za slovenske pravice, saj mi Slovenci nič krivičnega ne terjamo, ampak le to, kar nam gre po božjih in človeških postavah. Take kandidate bo postavilo »Slovensko društvo«, in mi smo preverjeni, da bodo tudi ti izvoljeni. —

Slovenci se pa ne smemo zadovoljiti samo s kmečkimi občinami, mi moramo svojo srečo poskusiti tudi v mestih in trgih. Mi ne potrebujemo tujih žrebljev v našem telesu, mesta in trgi na slovenski zemlji morajo slovenski biti. V resnici je tudi večina prebivalcev v teh mestih in trgih slovenska, kar se za »Nemce« šteje, so ponemčenci ali pa odpadniki t. j. nemškutarji, ki dostikrat še dobro nemški ne znajo. Da bi nam taki jezike kazali in nam noge podstavljali, tega nam ravno ni treba trpeti. Če že prav na prvi naskok ne zmagamo, vendar moramo svetu pokazati, da ta mesta in ti trgi niso tako »čisto nemški«, kakor jih nemško-liberalni časniki opisujejo. Po vseh spodnještajarskih mestih mora slovenska stranka svoje slovenske kandidate postaviti.

Samo v Mariboru bo bolje kazalo, priporočiti v volitev nemškega krščanskega socialista. Tacega bi lahko volili: 1. Slovenci; 2. vsi duhovniki in drugi verni katoličani; 3. vsi Nemci, ki so pristaši dr. Luegerja in njegove protijudovske stranke, in takih je v

Mariboru vsaki dan več. Ako pridno delamo in v Mariboru lepo število glasov za takega kandidata vkup spravimo, potem se bo sama od sebe rodila misel, da je treba v Mariboru ustanoviti krščansko-socialno stranko, katera bi se nemškim nacionalcem in liberalcem nasproti postavila; Slovencem pa bi morala nehlinjeno, odkritosrčno pravičnost obljubiti. To bi se iz Maribora kmalu raztrosilo po vseh spodnještajarskih mestih in trgih, v katerih bi potem drug, boljši duh zavladal; dosedanje sovraštvo med Slovenci in Nemci bi prenehalo in se v prijaznost spremenilo; imeli bi spet ljubi mir, katerega sam Bog ljubi in zapoveduje, dokler je mir pravičnosti, ne pa mir, ki ga naredi kruta sila. Na delo torej rojaki, volitve so blizu!

Iz oklica združene katoliške ljudske stranke na Koroškem.

(O deželnozborskih volitvah.)

Katoličani, Nemci in Slovenci, spoznavamo, da je božja previdnost ločila ljudi po národih. Samo krščanska pravičnost more rešiti in odstraniti tudi težave, ki nastajajo vsled tega, ker so na svetu različni národi. Z ozirom na skupna krščanska načela in iz ljubezni do skupne avstrijske domovine bodo se naši poslanci obeh národov medsebojno podpirali. Samo ob sebi se razume, da bodo svoje posebne národne težnje odkritosrčno zastopali. Nad národnostjo nam je vera; katoliška vera veže avstrijske národe s cesarsko hišo; ravno tista vera bode tudi podlaga miru med Nemci in Slovenci na Koroškem. — Kar pa zadeva posamezne točke in opravke deželnega zbora in odbora, bodo se naši poslanci ozirali na to-le:

Deželne potrebščine in javne stavbe. Ko se ohranjujejo in napravljajo neobhodno potrebne ceste, urejajo potoki in hudourniki ter zboljšajo zemljišča, je skrbeti za to, da se pri tem mejaši preveč ne obložijo. Velike stavbe in krajevne železnice naj se, kedar je le mogoče, zidajo, ne da bi bilo treba zvišati deželnih dolkad, z radodarnimi doneski, podporami in drugimi doddodki; vselej mora se gledati na to, da se o pravem času poplača (amortizuje) dolg, ki se je napravil.

Šola. Po sklepih avstrijskih katoliških shodov in po skupnem pastirskem listu avstrijskih škofov (1890) želimo in hočemo pred vsem za katoličane katoliške šole, katere država po svoji pravici nadzoruje. Šole naj se uravnajo drugače za mesta in drugače za deželo, ker so po mestih in po deželi tudi čisto drugačne potrebe, na katere se more šola ozirati; dalje hočemo šole, v katerih se otroci poučujejo na podlagi materinega jezika in šole, v katerih se morejo šolarji (ako je potreba) na-

učiti obeh deželnih jezikov; hočemo, da se bolj odraščena mladina poučuje tudi v gospodarskih in obrtnih stvareh in da šolske oblasti pazijo tudi na obnašanje mladine. Občine naj dobijo večjo pravico pri nastavljanju posameznih učiteljev. Učitelje hočemo gledé njihove službe, plače in povišanja obvarovati vsake samovolje, naj pride od katerekoli strani.

Zahtevamo, da se veronauk zopet vpelje v višje razrede celovške realke in da se poskrbi za veronauk v vseh nadaljevalnih in strokovnih šolah.

Denarno gospodarstvo. Skrbeti je, da dežela ne izda več, kakor ima dohodkov, s tem, da se kolikor le mogoče ne sklepajo stvari, katere nalagajo vedno večje in težke stroške: poskrbijo naj se tudi novi dohodki, ki davkoplačevalce kolikor mogoče varujejo novih plačil. Ob enem naj se povišajo lastni dohodki deželnih zakladov (fondov) in čim preje zopet doplača domestikalni zaklad; zgodi naj se to z izvanrednimi dohodki, založbami, z dohodki iz prodanih posestev in prihodnjih prebitkov od državnih davkov. Kedar se razdelijo prebitki od državnih davkov, ali ko se izpeljuje nova davčna postava, ali če se volijo davčne komisije ali se pregleduje zemljiško-davčni kataster itd., naj se po vseh okrajih koroške dežele podpirajo v prvi vrsti tisti, ki so v gospodarskem oziru slabši in torej podpore najbolj potrebni.

Národno gospodarstvo. V smislu onih socialnih (družabnih) preosnov, za katere se potegujejo naši somišljeniki v deželi in državi že skozi desetletja, naj se obrtne in bodoče kmetске zadruge posvetujejo o socialno-političnih postavah ter jih krajevnim razmeram primerno izpeljujejo. Strokovno znanje in izkušnja množ, združenih v zadrugah, naj se porabi zato, da pride deželni zbor do dobro pripravljenih sklepov, ki se morejo tudi izvršiti. Želimo torej, da se utrdijo lastninske in dedne pravice pri zemljiščih, da se uravnajo trgovinske zadeve in zalaganje vojne; hočemo, da se vendar enkrat reši vprašanje o živinski soli, o lovski in gozdni postavi na korist kmetom, da se razvija posojilništvo in zavarovanje; potegujemo se za to, da se odstranijo termínska trgovina in prekupovanje, sleparsko tekmovanje, ponarejanje jedil in druge občeškodljive krivice. Izobražujejo in npravstveno povzdigujejo naj se posli in učenci v družinah, šolah, pri gospodarstvu in v delavnicah. Delujemo na to, da se znova povzdigneta kmetíski in obrtni stan, da pridejo do boljših razmer vsi delavci, zlasti oni, ki so po starosti obnemogli, in da se sploh pospešujejo vse občeukoristne naprave.

Občinske zadeve. Hočemo, da se že obstoječe npravstveno-policijske postave in ukazi natančneje izpolnjujejo. Kedar se pregledujejo blagajnice, kakor tudi o drugih priložnostih, naj deženi odbor občine primerno pouči in jih napeljuje, da in kako naj vsako leto napravljajo natančen račun o dohodkih in stroških; naj varčno gospodarijo s premoženjem, zmanjšujejo dolgove in zlasti za reveže primerno poskrbijo.

Deželni zbor naj primerno vpliva na to, da se nova domovinska postava in postava o preskrbovanju revežev sklene in izvrši po načelu, da je najprej družina dolžna skrbeti za svoje domače, ko se postarajo ter trpijo pomanjkanje; z ozirom na to dolžnost je treba varovati gospodarje, ko prejemajo dedščino. Če je kdo od družine skozi dolga leta ali celo življenje služil na tujem, naj njegov gospodar sam ali združen s svojimi stanovskimi sodrugi skrbi za zavarovanje zoper nezgode in v starosti. Še le končno preide ista dolžnost na občino, oziroma na deželo in državo.

Deluje naj se tudi zoper prevelika bremena, ki se nalagajo mestnim in kmečkim občinam v prenesenem delokrogu.

Volilna pravica. Hočemo da se vpeljejo neposredne (direktne) volitve za deželni zbor tudi v kmečkih občinah, pa s tajnim glasovanjem; volilni kraji naj bodo občine. Volilni okraji naj se pravično razdelijo in postavno naj se zabrani vsaka zloraba volilne pravice.

Cerkvene zadeve.

Žiče in trije novomašniki.

Že dolgo so se Žičani veselili nove maše v svoji duhovniji. Zakaj sedanji rod še ni imel take slovesnosti v svoji domačiji. Toda zdaj je napočil čas zaželenega radovanja za častitega zlatomašnika, domačega župnika Zabukoškega, pa tudi za vse vernike. Na dan sv. Jakoba t. l. je bila cela župnija v praznični obleki. Kako pa to? Takrat so se Žičani pripravljali za slovesen v sprejem treh svojih novomašnikov.

Večina občinskih odbornikov in njim na čelu gospod župan, pa tudi drugi gospodarji so se s sedmerimi vozovi peljali v Poličane k brzovlaku, da bi v imenu veselih župljanov pozdravili došle novoposvečene svoje rojake in da bi jih spremili do svoje župnijske cerkve. Kdo bi popisal veselje in radost žiškíh faranov, ki so v obilnem številu zbrani čakali prihoda svojih ljubljénih posvečencev! Med gromenjem možnarjev se pripeljejo k cerkvi z ovenčaními konji na lepi kočiji vsi trije novomašniki skupaj. Pred cerkvijo je bila množica ljudstva. Tu je tudi stala lepa vrsta šolarjev in belo oblečenih šolaric pod vodstvom krščansko-narodnega učitelja. Tri deklice v deviškem oblačilu stopijo iz vrste in podajo vsakemu gospodu primicijantu ukusno sestavljen šopek. Potem se gospodi novomašniki nekoliko časa prijazno pogovarjajo s pozdravljajočimi sorodniki in znanci ter se podajo v cerkev, kjer imajo slovesne litanije Matere božje z dvema blagoslovoma. Ko ljudje prejmejo novomašniški blagoslov, se razidejo na dom z radostnim in ganjenim srcem, da je žiško župnijo doletela letos čast treh primicij.

Gotovo ni bolj vselega shoda na Slovenskem, kakor so nove maše ali primicije. Pač je za celo duhovnijo nova maša domačega rojaka veselje in čast. »Župnija, ki dokaj svojih rojakov vrlih mašnikov ima, je svete matere katoliške cerkve rožni vrt«, so rekli naš slavni vladika Slomšek. In tak rožni vrt je tudi žiška župnija. V njej so zrasle tri rože, ki so v tem letu dospele do najlepšega cveta. Kolika čast in sreča je to za Žičane! Ni je župnije v naši vladikovini, ni je na Štajarskem, ni je na Avstrijskem in v celi Evropi, da, popolnoma brez skrbi smemo trditi: »Celi svet nima kraja, kjer bi v enem letu trije novomašniki, sorodniki iz ene vasi stopili pred oltar, da bi služili Bogu najvišjemu najimenitnejšo daritev. Kar pa nima celi svet, s tem se lahko ponašajo Žičani.

Dne 2. avgusta se je vršila slovesnost prve žiške primicije. Kakor sploh na Slovenskem, je bila tudi ta slovesnost dvojna: cerkvena in narodna. Gledé obeh naj se omenja na kratko le to, kar je lastno le tej primiciji, kar posebno njo odlikuje.

V cerkvi je imel slavnostni govor ljutomerski gospod kaplan Fr. Brglez, bratranec gospoda primicijanta Fr. Gosaka. Z ognjevito besedo je gospod pridigar razložil imenitnost duhovskega stanu. In dolgo še bodo vedeli verniki povedati zlate nauke in resnice, katere jim je tako mično polagal na srca. Daj Bog, da bi jih tudi vsikdar izpolnjevali! Pohvalno moramo tudi omeniti krasno ubrano cerkveno petje.

Narodna slovesnost te primicije se je vršila

dva dni na domu novomašnikovega očeta, Jurija Gosaka, zavednega katoličana in prvoborilca slovenskih narodnih pravic konjiškega okraja. Znamenito je Gosakovo selo, ker je že v šestnajstem stoletju gledé davkov pripadalo k zajčkemu samostanu, čegar marsikatero zanimivo pismo še shranjuje sedanji posestnik. Kako krščanska hiša pa je Gosakova, se razvidi iz tega, da sta tukaj doma dve šolski sestri. Ti sta se ob novi maši pripeljali v svoj kraj, da bi se udeležili veselih in za celo rodovino pomenljivih trenutkov svojega brata novomašnika.

Narodna veselica se je prav dobro obnesla. Po prijazni utici so se razlegali navdušeni govori raznih gostov, kakor čast. gg. M. Karba, zreškega župnika, in Fr. Brgleza, pa tudi vrlega gospodarja Zidanseka in še drugih. Svirala je znana godba šmarskih, dobro izurjenih godcev, in donelo je krepkodoneče petje bogoslovcev in dijakov; glasile so se pa tudi mile slovenske pesmice drugih gostov. Seveda ni primanjkovalo tudi drugih zabav. Vince z goré nam je pa gredo srce, tako, da so Žičani rekli: »No, Bog daj, da bi še na prihodnjih dveh primicijah bilo tako prijetno, drugega si pa nič ne želimo!«

Gospodarske stvari.

Pravila kmetijskega društva v Dobrepoljah,

(registrovane zadruge z omejeno zavezo.)

(Konec.)

Razsodišče. — § 29. Razsodišče obstoji iz 5 udov, katere izvoli občni zbor iz vrste zadrušnikov za 3 leta. Zadrušniki, ki so izključeni od načelstva in nadzorstva (§§ 19 in 28), izključeni so tudi od volitve v razsodišče. Razsodišče izvoli iz svoje srede predsednika z absolutno večino glasov. Pri enakosti glasov določi žreb. Če je predsednik začasno zadržan, namestuje ga od njega določeni član razsodišča. Razsodišče je sklepčno, če so bili vsi člani k seji vabljeni in če se razun predsednika vsaj še dva vdeležita seje.

§ 30. V delokrog razsodišča spada neprizivna razsodba vseh sporov, ki nastanejo iz zadružnega razmerja ali iz zadružnega poslovanja, bodisi mej posameznimi zadrušniki, ali med zadrušniki in zadrugo oziroma načelstvom. Vsak zadrušnik se s svojim pristopom k zadruzi podvrže v vseh pravnih zadevah mej njim in zadrugo neprizivni razsodbi zadružnega razsodišča.

§ 31. Kedor se obrne na razsodišče, mora to storiti s pismeno vlogo, ki je vložiti pri predsedniku. Razsodišče sklepa z absolutno večino glasov. Predsednik se vsikdar vdeležuje glasovanja. V slučaju enakosti glasov obvelja tisto mnenje, kateremu se je pridružil predsednik. V zamotanih pravnih slučajih sme razsodišče povabiti k posvetovanju skušenega pravnika s posvetovalnim glasom.

§ 32. Za poslovanje razsodišča sestaviti je poseben poslovnik. Ta poslovnik sestavi razsodišče samo.

Občni zbor. — § 33. Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu in sicer do 15. junija. Izvanredni občni zbor se skliče, če se načelstvu ali nadzorstvu potrebno zdi, ali če to od načelstva zahteva deseti del zadružnikov v posebni pismeni vlogi z izrečno navedbo predmetov posvetovanja in sklepanja. Dan, ura, kraj in dnevni red občnega zbora razglasiti je 14 preje v dnevniku, v Ljubljani izhajajočem.

§ 34. Predmeti sklepanja občnega zbora so: 1. premena pravil, 2. razdružba in likvidacija zadruge, 3. potrjenje letnega računa, 4. izvolitev načelstva, nadzorstva

in razsodišča, 5. odstavljenje načelstva in nadzorstva, 6. navodila gledé snovanja posebnih rezerv (§ 10).

§ 35. Vsak zadrušnik ima pravico glasovati pri občnem zboru o vseh v § 34 navedenih točkah in ima en glas. Zadrušniki, ki se ne vdeležijo osebno občnega zbora, zamorejo biti zastopani po drugih zadružnikih, na podlagi zakonito napravljenih pismenih pooblastil. A vsak zadrušnik sme le enega družega zadružnika zastopati.

§ 36. Občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del zadružnikov. Ako bi tega ne bilo, mora se razpisati v treh tednih drugi občni zbor, kateri sme brezpogojno sklepati. Sklepa s nadpolovično večino glasov; pri enakosti glasov odloči mnenje predsednikovo. Če gre za razdružbo zadruge, morata biti zastopani najmanj dve tretjini zadružnikov, in morajo glasovati tri četrtine navzočih za to, da se društvo razdruži, sicer je sklep neveljaven. Ako pri prvem občnem zboru nista zastopani dve tretjini zadružnikov, mora se v treh tednih sklicati drug občni zbor, v katerem se potem veljavno sklepa s tremi četrtinkami glasov, brez ozira na število vdeležnikov. Glasuje se, kakor določi predsednik. Sklepe vsakega občnega zbora razglasuje načelstvo z oznanili, v uradnici nabitimi.

§ 37. Vsak zadrušnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu. O teh predlogih pa ne more občni zbor precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzamejo v pretres, da se o njih poroča v prihodnjem občnem zboru. O predlogu, da se skliče izvanredni občni zbor, se pa mora v vsakem slučaju takoj sklepati (§ 30 zakona z dné 9. aprila 1873, d. z. št. 70).

§ 38. Občnemu zboru predseduje načelnik, ki imenuje zapisnikarja izmed navzočih zadružnikov. O vsakem občnem zboru sestaviti je zapisnik, katerega podpišejo predsednik, zapisnikar in še dva zadružnika, ki sta pri občnem zboru navzoča bila.

VII. O razdružbi zadruge.

§ 39. Zadruga se razdruži: a) vsled sklepa občnega zbora, b) kadar se otvori konkurz na zadružni imetek, in c) vsled ukaza upravne oblasti.

§ 40. V slučaju likvidacije mora načelstvo iztirjati zadružne tirjatve, drugo zadružno premoženje spraviti v denar, in čisto premoženje, kar ga ostane po pokritju pasiv, izročiti župnemu uradu v Dobrepoljah, da ga razdeli v gospodarske podpore društvenega okolišča ali ga porabi za ustanovitev in podporo novega takega zavoda v Dobrepoljah.

Sejmovi. Dne 17. avgusta pri Sv. Jakobu pod Kalobjem, v Sevnici ob Savi, Mozirju, pri Mariji-Trošt, na Pilštanju, in v Kapelah.

Dopisi.

Iz Slov. goric. (Spomin na pokojnega g. Davorina Trstenjak-a.) Med Muro in Dravo se je rodilo narodu slov. lepo število sinov, katerih imena bodo slovela, dokler po svetu bo imel hod slovenski rod. Izmed teh je gotovo pokojni Davorin Trstenjak eden najzasluženejših. Popolnega životopisa njegovega še Slovenci nimamo. Dne 2. svečana 1890. leta zatisnil je oči Davorin Trstenjak kot župnik v Starem trgu. Družba sv. Mohora nam je podala v »Koledarju« iz leta 1891. le »črtice iz njegovega življenja«, katere je zbral profesor dr. Jakob Sket v Celovcu. Profesor dr. Janko Pajk nam je spisal črtice o njegovem značaju. Oba spisa je vsprejel narod slovenski hvaležno; toda čaka še vedno

na popolen životopis, katerega nam še vedno dolguje »Matica slovenska.« Ime Davorina Trstenjaka je pri nas tako priljubljeno, tako popularno, da se moramo čuditi, kako je bilo mogoče, da je minolo šest let, preden je dobil rojstni hram v Kraljevcih spominsko ploščo! Pa ne tožimo! Kar se je zamudilo, bode se letos popravilo, ker se bode dne 6. septembra t. l. v Kraljevcih slovesno odkrila spominska plošča Davorina Trstenjaka. Lastnik »Edelmanove« domačije v Kraljevcih, stričnik Davorinov: Lovrenc Trstenjak je že dal dovoljenje, da se plošča v steno vzida, da se more primerna slavnost vršiti pri vsakem vremenu na njegovem domu. Tu se bode zbral dne 6. sept. narod slovenski, da počasti spomin uzornega in zasluženega duhovnika, jezikoslovca in pisatelja slovenskega. Zatorej slovenski rojaki, počastite spomin pokojnika s tem, da se nas zbere dne 6. septembra t. l. pri Sv. Jurju ob Ščavnici in v Kraljevcih kakor »listja in trave,« gospod in prostak, profesor in dijak, staro in mlado.

Od Marije Snežnice. (Patrocínij; ljudski shod.) V nedeljo, dne 9. avg. smo slovesno obhajali v precej prenovljeni cerkvi patrocínij, god Marije Snežnice. Imeli smo tri službe božje; prva pridga je bila slovenska, druga nemška in tretja zopet slovenska, katero so gogorili vlč. g. kanonik dr. Gregorec, ki so zatem tudi levitirano sv. mašo opravili. Bil je po daljem času zopet lep dan brez deža in toče, ljudstva pa od vseh krajev veliko. — Popoldan se je vršil ljudski shod dobro in srečno. Sicer so nesrečni nemškutarji shod skušali zopet, to pa zvijačno, zabraniti. Toda ogromna večina vrlih in poštenih Slovencev jih je prezirala, v stran potisnila. Drugokrat se naj poboljšajo ali poskrijejo! Sredi zborovanja prišel je vladni zastopnik, c. kr. okrajni glavar sam. Govorili so z znano spretnostjo gospodje Robič, Hribar in dr. Gregorec. Č. g. župnik Pignar jim je v imenu zbranega ljudstva izrekel najiskrenejšo zahvalo in prosil, naj bi se ob slovenski meji večkrat takšni shodi vršili. Dodjal je še željo, naj bi državni poslanec dr. Gregorec še enkrat hotel poslanstvo vsprejeti. Stavilo se je tudi več vprašanj in navajalo pritožeb n. p. zaradi predrage soli, prodavanja špirta. Zlasti važna in pomenljiva je bila pritožba zavoljo uradnikov, sodnikov. Pri cmureškem okrajnem sodišču in okrajnem glavarstvu radgonskem ne zna noben uradnik slovenski, vsi so Nemci, in vendar je veliko tisoč slovenskega prebivalstva, katero ima z njimi posla. Poslanca sta odgovorila, da se za slovensko uradovanje zmiraj borita in bodeta ovo borbo nadaljevala do popolne zmage. Treba pa je, da se jima posamezni podatki in krivice prav in resnično naznani. Navajanje takih posameznih krivic v državnem zboru največ izda. — Ljudje so bili srečno završanega in toliko podučljivega shoda vidno veseli in zlasti vrli Anovčani so prosili, naj se takšen shod skliče pri Sv. Ani v Slovenskih goricah, kar se jim je tudi obečalo. Delo je res težavno in sitno, na meji pa potrebno in hvaležno. Ljubezen do lepe naše domovine premaga vse ovire!

Od Pesnice. (Agitacija.) Naši nasprotniki, na čelu jim znani kričač, ki se bo najbrž vrival kot kandidat in deželni zbor, hočejo izkoristiti nesrečo po toči sebi v prid in izposlovati državno in deželno podporo ponesrečencem. Naši vrli poslanci gotovo v tej reči rok križem ne držijo. Tudi bi bilo dobro, ako bi tudi naša glasila popisala natanko in v bujnih bojah vso strašno nesrečo, počenši od Zgor. Sv. Kungote in Spod. Sv. Kungote do Sv. Ilja, Jarenine, Sv. Marjete po vsej Pesniški dolini, sploh v Slovenskih goricah in toplo priporočala poškodovance (seveda samo kmetovalce in vincarje) za državno podporo, ker sam odpis davka jih ne bode zavaroval pred gladom. Vse prebivalstvo naj-

huje prizadetih občin, ki se v istini ne bode črez zimo preživeti moglo, pričakuje tako podporo. — Da se toče, nalivi in plohe v zadnjem desetletju množijo, je brez dvojbe krivo neusmiljeno posekovanje in krčenje lesov, ne samo v planinah, temuč tudi hribih v Slovenskih goricah in dolinah. Nasvetovati bi kazalo, da se pogozdijo s pripomočjo državno in deželno vse goličave. Tudi stare gole planine bi bilo dobro zasaditi tako n. p. planino »Golico«. Če se more pogozditi Kras, zakaj bi se ne mogla »Golica«, ki je še zelena videti na štajarski strani. Z vezi s tem bi bil nasvêt, naj se oprostijo vsi gospodarji povsod, ki zasadijo les tam, kjer ga preje ni bilo, vsaj 15-20 let davka od zasajenih parcel; saj so taki bolj potrebni oprostitev, kakor gospodarji, ki jo imajo od novo sezidanih hiš, ali pa od trsne uši ukončanega vinograda, ker bi bilo zasaditev z gozdom tudi obče koristna.

Od Sv. Benedikta v Slov. gor. (Vihar in toča.) V četrtek, dne 6. avgusta so se privarili od zahoda nad okraj sv. Benedikta grozni oblaki; v 15 minutah je bila cela dolina ogrnjena s temnim oblakom. Strašni vihar, lomeč drevesa, podirajoč poslopja je spremljala med zalivom gosta toča. Vinogradi so nad polovico poškodovani; tursica istotako; ajdna popolnoma. Sadju je polovico vzel strašen vihar. Naj bolj zadete so občine: Ročica, Benedikt, Sv. trije kralji, Osek, Ihova, Ščavnica, Drvanja. — Kolikor mi je bilo povedano, so zadete močno župnije Sv. Jurij v Slov. gor. (Malna), od Negove pa sosebno del zapadni.

Iz gornjih Haloz. (Toča.) Letos itak ne bomo imeli najpotrebnejšega pridelka, namreč krompirja, ker gnije vsled neprestanega deževja; zdaj pa je zadela še druga nesreča naš kraj: v četrtek, dne 6. avg., se je proti večeru vsula strahovita toča, kakoršne ne pomni najstarejši človek; padala je debela kakor jajca; pa ne okrogla, temveč, celi kosci ostrega, ploščatega ledu in brez deža. To vam je bilo grozno treskanje, s treh je letela opeka; šipe so zvenčale. Vinogradi so malo da ne uničeni; grozdje in naš up leži — na tleh. Koruza je posekana in pomandrana, ajda poteptana. Beda bo velika; veselili smo se jeseni, ker je tako lepo vse kazalo; ali zdaj stojimo obupani in gledamo žalostno v bodočnost in na uničene naše nade. Kaj bode z nami? Odkod bomo vzeli denar za kruh, štibro in druge potrebe? Prizadeti so, kolikor je nam znano, naslednji kraji: Sv. Janž v Halozah, Sv. Duh, Sv. Trojica, Črna-gora, Žitale in Sv. Vid.

Iz Rogateca. (Toča) je dne 6. avg. že tretjokrat letos klestila po naši nadžupniji. Okoli 6. ure zjutraj se je nebo nagloma stemnilo, nastal je hud vihar in med gromom in bliskom je jelo sipati točo, debelo, kakor jabolka. Stari možje ne pomnijo tako debele toče. Na srečo je kmalu prenehala. Pri nekem kmetu je ubila petelina. Nekoliko pred burjo je dospelo več dijakov na Donat. Zavoljo groma in bliska so pa siromaki vžili veliko strahu v planinski koči. Toča je segla na široko, kakor redko kedaj. Zabila je več ali manj skoraj celo rogaško dekanijo, pa tudi sosednje dekanije in velik kos Hrvaške. Posebno veliko so trpeli vinogradi, ki so obetali kaj bogato trgateg. Da bi se nas Bog usmili! Letos gre našim kmetom že itak trdo za denar, ker so vsled kužnih bolezni že dalje časa sejmi zaprti in ni dobiti krajcarja odkod. Zato je okrajni odbor dobro ukrenil, ko je prosil, da se kmetom, kateri plačujejo po 20 gld. direktnega davka ali pa manje, ustavi do jeseni iztirjanje davkov.

Iz Ptujja. (Imenik p. n. udov »Dijaške kuhinje«) v šolskem letu 1895/6: Bratuša Al., beneficijat v Ptujju, 10 gld., Cilenšek M., profesor v Ptujju, 10 gld., Črnko M., župnik v Sevnici ob Savi, 7 gld., dr. Horvat

Tomaž, odvetnik v Ptuj, 10 gld., Majcen Ferd., profesor v Ptuj, 10 gld., dr. Ploj Jak., odvetnik v Ptuj, 30 gld., dr. Schiffer J., c. ni kr. polk. zdravnik v Ptuj, 14 gld., Sedlaček J., tajnik v Ptuj, 5 gld., Šalamon Fr., vikar mestne fare v Ptuj, 10 gld., Gregorič Ant., posestnik in tajnik v Ptuj, 5 gld., dr. Brumen A., odvetnik v Ptuj, 10 gld., Raisp Ferd., oskrbnik v pok. v Ptuj, 10 gld., dr. Jurtela Fr., dež. poslanec in odvetnik v Šmarijah, 25 gld., Lempl Marija, posestnica v Ptuj, 1 gld., Vraz Jan., župnik pri Sv. Florijanu, 1 gld., † Kunstek Luka, profesor v Ptuj, 5 gld., Menhart Jak., kaplan v Ormožu, 2 gld., Ravšl Ant., provisor na Sladki gori, 1 gld., Zupančič Dragotin, učitelj v Ptuj, nabral in po g. Gregorič-u izročil 4 gld., Hržič Jož., inf. prošt v Ptuj, 10 gld., Lendovšek Mih., duh. svetovalec in župnik v Makolah, 5 gld., Korošec Fr., prefekt v dij. semenišču v Mariboru, 5 gld., J. Wanaus, trgovec v Radgoni, 3 gld. (Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Pri Nj. veličanstvu svetlem cesarju v Išu je oni dan bil vnani minister, grof Goluhovski. Gotovo je bil razgovor o groznih zmešnjavah v Turčiji. — Mestni zastop je odkazal 25 tisoč gld. za vsprejem ruskega carja. Zoper to protestujejo Schönererjanci in socijalisti. Naj; ogromna večina prebivalstva želi, da se ruski car Nikolaj slovesno vsprejme.

Češko. Kakor smo zadnjič namignili, je res vlada češki shod Toplicah prepovedala. — Mladočeški poslanci se snidejo v kratkem v Pragi, da se potegnejo za pravice čeških manjšin. — V Ustji ob Labi je bil shod turnerjev in sokolov. Slednje so »zatirani« Nemci grdoespovali. Nemška kultura!

Gornje Avstrijsko. Konservativci bodo za deželni zbor tudi po mestih in trgih postavili svoje kandidate. Z nekaterimi upajo zmagati.

Štajarsko. V okolici graški kandiduje zoper znanega Kalteneggerja nemškonarodni kmet Ahac. Kalteneggerju iz srca želimo prav sijajno zmago. — Poljedelski minister, grof Ledebur, se je te dni mudil v Gradcu in Voitsbergu.

Koroško. Oklic združene katol. ljudske stranke prinašamo na prvi strani. Slovenci sicer v narodnem oziru malo zahtevajo, toda za prvo silo zadosti. — Izredno vrlo katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence priredi shod dne 15. avg. v Rožeku, dne 16. v Galiciji. Shod v Pokrčah dne 9. avg. pa je Mac Nevin prepovedal zaradi živinske belezni.

Kranjsko. Grof Badeni je rekel ljubljanskemu mestnemu zastopu, naj se ne peča s politiko. Proti nekemu pa je rekel, da je prišel na Kranjsko iskat zatiranih Nemcev, pa jih nikjer ni našel. — V nedeljo sta na shodu v Št. Vidu pri Zatičini govorila poslanec dr. Žitnik in dr. V. Gregorič. — Državnozborna volitev namesto umrlega poslanca Kluna bode dne 29. sept.

Primorsko. Dr. Gregorin se je že pred dvema letoma pritožil pri naučnem ministerstvu zoper tržaški mestni zastop, ker ta noče postaviti slov. šole; toda ministerstvo še vedno molči. — Dne 19. in 20. avg. bode imela »Zaveza slov. učiteljskih društev« veliko skupščino v Opatiji.

Hrvaško. Govori se, da hoče grof Kalay v Srajevu ustanoviti zdravniško visoko šolo. Čemu to? Mislimo, da bi bilo stokrat boljše, da se zagrebško vseučilišče spopolni, in se ondi napravi zdravniški oddelek.

Ogersko. Dne 2. in 9. avgusta so liberalci raz-

gnali shod krščanske ljudske stranke. Tudi uradniki jej delajo vse mogoče, navadno krivične preglavice. — Ministerski predsednik, grof Banffy, je v morskih toplicah v Ostendu. V kratkem bojda odstopi, in Ogerska dobi koalicijsko vlado, kjer bodo tudi Ugronovci in Košutovci.

Vnanje države.

Rim. Novi dunajski nuncij Taliani je večno mesto zapustil in je v torek došel na Dunaj. Novi papežev zastopnik na Dunaju je kmečkega rodu.

Italijansko. Državni proračun bode prihodnje leto imel primanjkljaja za 30 milijonov. Finančni minister vse mogoče namerava obdačiti celo, šolnino hoče zdatno povikšati. — Prestolonaslednik Viktor Emanuel se zaroči s Heleno, hčerjo črnogorskega kneza.

Francosko. Z otokom Madagaskar v Afriki imajo Francozi veliko sitnostij, pa do zdaj malo dobička. Prvič je ondi podnebje sila nezdravo; drugič se vedno punta rod Hovas; tretjič pa je ondi tudi veliko roparjev, katere bržčas Angleži podpirajo.

Nemško. Princ Friderik Leopold se je pritožil pri cesarju, da katoliški listi vedno napadajo framasone. Žalostno, da ta princ ne vé, da framasoni niso samo sv. veri nevarni, ampak tudi prestolom. — Bavarski učitelji so nedavno imeli velik shod, na katerem so povdarjali potrebo verske šole. Slava takim učiteljem!

Rusko. Car Nikolaj ne pride samo tega meseca na Dunaj in septembra v Pariz, ampak obišče začetkom meseca septembra tudi nemškega cesarja pri Vratislavu na Šlezijem, kjer bodo velike vojaške vaje. Tja pridejo tudi naš svetli cesar. Najbrže takrat ti trije cesarji sklenejo zvezo, da se napravi red v evropski Turčiji.

Turško. Na Kreti Turčini še vedno morijo kristjane. V enem kraju so posekali 31 kristijanov in celó štiri duhovnike. Premožnejši Krečani bežijo na Grško. Ustaši pa so bojda že proglasili zedinjenje Krete z Grško in imenovali začasno vlado, kateri je predsednik Volondakis Kosteros.

Afrika. V Rudečem morju je italijanska ladja oni dan zasegla neko nizozemsko ladjo, ki je vozila 30 tisoč pušek k abesinskemu kralju Meneliku. Ta se pridno pripravlja na zopetno vojsko z Italijani, katere hoče popolnoma izpodriniti iz Masave.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

„Et meminisse juvat.“

Sosedni Madjari obhajajo letos z velikim sijajem svoj »millenium«, to je tisočletnico svojega bivanja na sedanjem Ogerskem. Z ogromnimi stroški so priredili velikansko deželno razstavo, h kateri z raznimi svečanostmi vabijo druge narode, naj bi jim pomagali pokriti neizogibni primanjkljaj. Navadno deli sosed s sosedom istotako, kakor žalost, tudi veselje, in zaradi tega bi se gotovo tudi slovanski narodi ob tej redki svečanosti veselili z Madjari, ko bi bili ti ž njimi vedno kot pravi sosedi v prijateljstvu in složnosti živeli. Toda zgodovina, učiteljica narodov, nam kaže da so vsi Slovani, zlasti pa mi štajarski Slovenci imeli v Madjarih skoro nepresledno svojega najhujšega sovražnika, ki ni le sam kruto gospodaril na naši zemlji, nego se je večkrat bratil celó z divjim Turčinom, da bi sosede slovenske lažje strahoval in če mogoče tudi ugonobil. Zato pa se, dasi smo Madjarov najbližnji sosedi, ne moremo veseliti ž njimi, temveč moramo spomnivši, se zgodovine, vzklikniti: Tužna nam majka!

»Et meminisse juvat«, rekali so stari Rimljani; — tudi za nas Slovence je ravno madjarski »millenium« najugodnejša prilika, da si v duhu pregledamo dolgo, a pretužno dobo zadnjih tisoč let ter si živo v spomin pokličemo, kdo da so bili in odkod so prišli Madjari in kaj so bili zlasti nam štajarskim Slovincem.

I.

Prvotna zgodovina Madjarov je kljub marljivemu raziskovanju ogerskih in drugih zgodovinarjev še v marsičem nejasna in temna. Temu se pa ni čuditi. Madjari, hoteč dokazati, da kot potomci Hunov in dediči po Atili imajo nekako pravico do Ogerskega, so si namreč o svoji prvi domovini, o svojem potovanju in raznih borbah napravili sami zgodovino in sicer tako zgodovino, katera je sodila njih namenu. Zato so resnične dogodke prepregli s pravljičami, razne osebe istovetili ali identificirali, prenesli zgodovino dejanja iz dvanajstega stoletja v deveto ter si tako ustvarili zgodovino, ki je sicer mična, a tako zamotana in zmedena, da je celó večšim zgodovinarjem delala preglavice. Posebno odlikoval se je v tem oziru »Anonymus Belae regis notarius«, katerega »učeno zgodovino« so še le v novjšem času nepristrani zgodovinopisci pokazali svetu kot zmes domišljije in kombinacije brez vsake zgodovinske vrednosti.¹⁾

Toliko je dognano, da je narod, katerega je Arpad bil je pred tisoč leti dovedel na Ogersko, že pred devetim stoletjem pod nadvlado Kozara bival po južnih ruskih stepah med Črnim morjem, Dnjeprom, Volgo, Kaspijskim morjem in Kavkazom. Temu narodu prikladajo stari zgodovinopisci različna imena, ki so večinoma ali nabožanska ali etnografska. Nazivajo jih Agarene, Hagarane, Hagine, Saracene, Ismaelite, Turke.

Drugo ime, katero jim daje zgodovina, je: Ogr (Ugri, Ungri, Ungarii, Hungari itd.) Nestor jih imenuje »črne Ogre«, da bi jih razločeval od podkarpatskih Ogrov.

Glede nabožanstva ali po veri so bili mahomedani, in v tem smislu tolmačijo nekateri tudi ime Madjari, ki je po njih mnenju nastalo iz »Magari, Magyari.«²⁾

Drugi zopet trdijo, da so Arpadovi sinovi ime Madjari dobili ali po plemenu »Megere«³⁾ ali pa po mestecu »Madžar« na Arabskem⁴⁾; a o slednjem se nam dozdeva, da je bilo ravno nasprotno.

Početkom devetega stoletja so udarili Kozari na sosedne Pečenege ali Bissene, ki so prebivali med Volgo in Jajkom, a ti so prebrodili Volgo in z vso močjo napadli Ogre. Slednji, preslabi ustaviti se toliki sili, so pobegnili na dve strani. Jeden del se je pomaknil prek Kavkaza do Perzije, drugi, broječ sedem rodov ali plemen, se je pa pod vodstvom Lebediaša preselil iz Atelkuza med izlivom Dnjeptra in in Buga, v zemljo, obtočeno z rekama Ingulom Ingulcem (Chingilus), v sosedstvo Kozarov. Po Lebediašu se je potem ta zemlja imenovala Lebedija.

Lebediaša je imel kozarski kan zelo v čisljih. Ne le da mu je dal svojo hčer za ženo, mu je dal še celó knežjo čast. A slednje Lebediaš ni hotel vsprejeti, nego je za njo priporočil svojega vojvodo Salmuca ali pa njegovega sinu Arpada. In Arpad je bil potem od sedmih ogerskih plemen res izbran in po zakonu na ščit povzdignjen. V tem času so Ogr postali mohame-

dani in vsled tega dobili ime Turki, pod katerim jih zlasti grški pisatelji večkrat navajajo. Pa prav za prav niso bili Turki, nego le turški Ogr. (Dalje prih.)

Smešnica. Bolan Ribničan je prišel k zdravniku. Ko ga zdravnik preišče, ponudi mu stekleničico pod nos, rekoč: »Očka, duhajte!« Ribničan duha. »Dobro, pravi zdravnik, sedaj ste ozdravljeni.« — »Koliko pa sem dolžan?« vpraša Ribničan. »Deset goldinarjev.« Ribničan mirno poišče desetak ter ga pomoli zdravniku pod nos: »Duhajte — nu sedaj ste pa vi plačani!« ter odide z desetakom iz sobe.

Razne stvari.

Domače. (Shod zaupnih slov mož) iz vseh okrajev spodnještajarskih bode v Mariboru, v dvorani hotela »Stadt Wien« prih. ponedeljek, dne 17. avgusta, ob 3. uri popoldne. Vspored: Postavljenje kandidatov za volitve v deželni zbor štajarski. Zaupni možje, pridite v obilnem številu!

(Poljedelski minister,) grof Ledebur, se pripelje dne 16. avgusta v Maribor in dne 17. pa v Celje. Gotovo bode g. minister mnogo slišal o nesreči, povzročeni po toči, in bode pomagal, da se ne odpiše posestnikom samo davek, ampak da se jim tudi dá zdatna državna podpora.

(Strela v cerkvi.) Zjutraj ob 1/25 uri. dne 7. avgusta je tresčilo v zvonik župne cerkve Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Strela je močno poškodovala streho in razdejala nekaj debelega zidovja; iz zvonika pa je preskočila v cerkev, odbila kos orgelj ter povzročila hude razpoke in okrušenje po cerkvenih stenah. Škoda znaša nad 2000 glt.

(Sv. misijon) bode v novi cerkvi v Poličanah od dne 19. do 28. avgusta. Vodili ga bodo čč. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju.

(Od gornje Savinje.) Premovanje konj bode dne 11. septembra v Mozirju. — V Solčavo dobé od deželnega odbora dva marijodolska plemenska bika, ter bergamska ovna za pleme.

(Cesta za Dreto) proti Gornjemu gradu je bila v četrtek, pri zastopni seji vsprejeta med okrajne ceste. Pri zadnji seji gornjegrajskega okrajnega zastopa priznanih je bilo tudi več denarnih podpor v dobrodelne namene.

(Toča) je začetkom tega meseca pobila na Spod. Štajarskem nad polovico poljskih pridelkov in skoro dve tretjini vinogradov. Klestila je v gornji Savinjski dolini, okoli St. Jurija pod Taborom, pri Vitanju, od Kozjaka okoli Pesnice, ob Ščavnici, pri Središču, pri Sv. Marjeti niže Ptuja, v gornji Haložah, okoli Rogatca in še po drugod. Ako dežela in država ne prideta našemu kmečkemu ljudstvu na pomoč, bode moralo glad trpeti. Kje naj kmet denar dobi, ko so po mnogih okrajih tudi sejmovi prepovedani?

(Pri okrajni sodniji v Gornjem gradu) se je morda slovensko-nemški pečat izgubil, ker izhajajo dopisi le s pristno nemškim pečatom. Ali obljuba, dana po ministru Schönbornu našim državnim poslancem, več ne velja? Bo treba menda zopet dregniti!

(Uganjka.) Zakaj ima grajščina gornjegrajska dr. Kovatschitscha za svojega pravnega zastopnika? — Odgovor: Zato, ker je po sili Nemec.

(Avstrijsko-ogerski generalni konzul) Jos. Haas, ki je v Shanghai dne 28. julija utonil, bival je pretečeno leto pri svojih sorodnikih v Mozirju. Prijubil se je vsem, ki so ž njim občevali.

¹⁾ Krones, Gesch. Oesterreichs, II., 55.

²⁾ Magarita, magarites, magarizare: Saracenicam impietatem non modo profiteri, ut quidam volunt, sed etiam post abdicatam et desertam religionem Christianam, a qua qui transibant ad musulmanismum, *μαχαριτες* dicebantur. Lex. Du Cangii. Slovenský Letopis, I., 96.

³⁾ Krones, I. c., 53.

⁴⁾ Meynert, Gesch. Oesterreichs, IV., 15.

(Pomoč pride!) G. poslanec Fr. Robič je dne 12. avgusta bil v Gradcu pri cesarskem namestniku in prosil, naj deželna vlada posreduje, da dobijo zdato pomoč posestniki, po toči poškodovani. Cesarski namestnik je izjavil, da bode ukazal, naj okr. glavarstva takoj škodo cenijo. G. Fr. Robič pa bode tudi prvi dan, ko se državni zbor snide, stavil še nujni predlog za državno podporo.

(Romanje v Marijino Celje.) Kakor graški »Volksblatt« poroča, peljalo se je s posebnim vlakom včeraj zjutraj v Marijino Celje 590 slovenskih romarjev. Med njimi je bilo pet čč. gg. duhovnikov.

(Brez konca in kraja) tepeletos grozni ledeni bič naše posestnike. Včeraj opoldne je zopet šla toča ob pesniški postaji nad Mariborom, da se je danes skoro vse belo; klestila pa je tudi v Gornji in Spodnji Polskavi in pri Sv. Marku niže Ptuja. V mariborskem okraju je po toči več ali manj poškodovanih 34 občin, v št.-lenarškem pa 30.

(Bog nas varuj strele!) Zvečer dne 11. avgusta je prišla nad Veliko Nedeljo nevihta ter je treščilo v hišo Antona Kandriča ter jo popolnem upepelilo. Živina in ljudje so se rešili, tudi gospodar, ki je spal pod streho.

(Strela vola ubila) V četrtek zvečer, dne 6. avg. je bila na Radohi huda nevihta. Na travniku je vol iskal zavetja pod mreko; kar trešči v njo, in tudi vola ubije.

(Vspored) shoda slov. delavskih stanov v Ljubljani je naslednji: Zborovalci se zbirajo dne 15. avg. zjutraj v rokodelskem domu v Poljskih ulicah. Ob 8. je sv. maša v cerkvi Jezusovega Srea. Prvo posvetovanje je od 9.—12. v rokodelskem domu; drugo od 2.—4. Ob 4. priredi slov. katol. del. pevsko društvo »Zvon« veselico. Dne 16. avgusta: ob 8. sv. maša v cerkvi Jezusovega Srea. Ob 1/2 10. shod slov. katol. del. društva. Od mariborskega katol. delavskega društva se tega shoda udeležijo ti-le gg. udje: prefekt Fr. Korošec, mizar J. Kregar in pasar K. Tratnik.

(Sejmovi) so od dne 22. julija v političnem okraju Lipnica in Maribor prepovedani, ker mnogo goveje živine boleha v gobcu in parkljih.

(Sadje za tolklo) bo letos zelo drago, ker ga je po Nemškem, zlasti Württembergem malo. Pri »Obstverwertungstelle des Obstbauvereines« v Gradcu se je že veliko kupcev oglasilo, kateri nad tisoč vagonov jabolk potrebujejo. Svetovati je, da vsak, kateri ima sadje za prodajo, v Gradec naznani; ker najbolje bi bilo, da bi kupci naravnost od sadjerejca kupovali.

(Lesotržeci) iz gornje Savinjske doline tudi letos tožijo čez slabo lesno kupčijo; na Hrvaškem kazi ceno les, ki ga dobivajo iz Bosne; seveda iz židovskih rok; kamor pa čifut s svojim nosom povoha, kristijan nima sreče. Znabiti bi pa vendar-le lesna zadruga, katero nameravajo za gornjo Savinjsko dolino snovati, propadajoči trgovini pomagala na noge.

(Sklepna skušnja) na sadje- in vinorejski šoli v Mariboru bode prih. soboto, dne 15. avg. Ali je g. ravnatelj te šole žid, da ne vé, da je prih. soboto največji Marijin praznik?

Društvene. (Dijaški kuhinji v Mariboru) je zopet daroval g. J. Wanaus, trgovec v Radgoni, 3 gld. Enako svoto je ta vrli gosp. daroval tudi ptujski in celjski dijaški kuhinji.

(Društvo za zidanje) nove frančiškanske cerkve v Mariboru je minoli teden, hvala Bogu, doseglo toli zaželeno število sv. Antona Pad. Društvo je namreč v soboto štel 36tisoč 60 udov. Ko bi le vsi tudi mogli udnino plačati!

(Bralno društvo »Mir«) pri Veliki Nedelji priredi v soboto, dne 15. avg. veselico v gostilni gosp. Iv. Alta s sledečim vspeškom: 1. Gledališka igra »Damo-
klejev meč«. 2. Petje. 3. Prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne.

(Jareninskemu bralnemu društvu) so darovali: č. gosp. o. Henrik Rešek, oskrbnik na jareninskem dvoru, 5 gld.; vlč. gosp. Jožef Fleck, dekan v Jarenini, 3 gld.; č. gosp. Fr. Murkovič, župnik pri Sv. Barbari v Halozah, 2 gld.; blag. gospa Ivana Rotmann, posestnica v Vukovskem dolu, 2 gld. Bog povrni!

(V Št. Ilju v Slov. gor.) priredi kmetijsko bralno društvo v nedeljo, dne 23. avgusta po večernicah shod v gostilnici g. Fr. Zelcerja. Na tem shodu bode govoril g. profesor Koprivnik iz Maribora o zasajanju opustošenih vinogradov z ameriškimi trsom.

Iz drugih krajev. (Za štajarske božje-popotnike) na Zaplaz! Naznanja se njim, da bode letošnji veliki romarski shod pri Mariji-Pomagaj na Zaplazu dne 21. avgusta t. l.

(Shod hrvaški katehetov) se je pred tednom vršil v Spletu v Dalmaciji ter se je prav dobro obnesel. Kdaj pa bodo slovenski gg. kateheti tak shod priredili?

(Toča in vihar) sta te dni neizrečeno mnogo škode napravila po vsej srednji Evropi. Dne 6. avg. je divjal po nemškem Štajarskem silen vihar, dne 7. pa je bila velikanska povodenj v Gradcu in okolici, kjer je dne 11. in 12. avg. zopet bila povodenj.

(V severni Ameriki) vlada grozna vročina. V Novem Jorku je od nedelje umrlo 48 oseb za solnčarico, več sto jih leži v bolnišnicah. Ljudje popadajo kar na cesti. Doslej je v Novem Jorku za solnčarico umrlo 226 oseb, v Čikagu 51.

(Priporočba.) Zavarovanje vseh vrst pri »Unio catholica«. Pošteni, delavni zastopniki na deželi se iščejo. Več pove radovoljno glavni zastop v Gradcu, Radetzkygasse št. 1.

Loterijne številke.

Gradec 8. avgusta 1896:	89, 30, 73, 77, 13
Dunaj » »	87, 10, 20, 22, 1

Javna zahvala.

Dne 6. julija t. l. mi je pogorelo, pri banki Slaviji zavarovano gospodarsko poslopje. Kakor vsak ponesrečenec, bil sem v zadregi, iz katere mi je imenovana banka pomagala s tem, da sem dobil že 3. avgusta celo zavarovalnino in poleg te še 20 gld. za gasilce. — Za ta plemeniti čin se zahvaljujem imenovanj banki iz celega srca, priporočaje jo vsakemu posestniku.

Sv. Jurij ob Taboru, dne 10. avgusta 1896.

Blaž Brišnik.

Fr. Šijanec, sosed, kot priča.

Jednovprežna kočija s streho,

dobro ohranjena, se prod. Več pove Viljem Leyrer v Mariboru, Gosposke ulice 22. 2-2

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolezniške in okrevance, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 27

Kovačnica

z lepim stanovanjem, kjer se že od nekdaj opravlja obrt, poleg okrajne ceste, se takoj v najem da.

Najemnik, koji mora biti izkušen v pokovanju konj, naj se oglasi pri upravnistvu tega lista. 2-3

Učenec,

s primerno šolsko oliko se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri V. Sket v Žužemberku na Dolenjem-Kranjskem. 2-3

Vabilo

k izvanrednemu občnemu zboru „Posojilnice v Celji“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo — Vorschussverein in Cilli, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung, kateri se bode vršil dne **22. avgusta 1896** ob 2. uri popoldan v posojilniških prostorih v Celji, glavni trg št. 2.

Dnevni red:

1. Prenaredba pravil.
 2. Razni predlogi.
- Celje, dne 11. avgusta 1896.

Načelnstvo.

Novi c. kr. notar

v Mariboru

2-2

Dr. Franc Firbas

javlja, da ima zdaj svojo pisarno stalno v

Viktringhofgasse št. 9.

Službo želi oseba srednja starosti, popolnoma zdrava, ki je sploh v župniških službah, dobro zna slovensko in je dobra gospodinja, kakor je razvidno iz spričeval ter je radi smrti brez službe. Dopisi se naj pošljejo na: „Köchin bei Fr. Zeininger in Graz, Mariahilferstrasse Nr. 24.“

Vino iz Leskovca, 25 polovnjakov starega in do 40 polovnjakov novega, prav dobrega proda liter po 20—26 kr. **Katarina Blodnik**, trgovka v Leskovcu via Ptuj. Razpošilja tudi na poskušnjo. 1-2

Lepa kmetija,

5 minut od farne cerkve v **Dramljah** blizu Celja, je na prodaj. Večji del so travniki, lahko se torej mnogo živine redi, tudi dobre njive, sadnega drevja vsake sorte. Proda se tudi na kose. Več se izve v **Lazah h. št. 17.** pri **Dramljah.** 2-4

KONJAK,

prežgan iz vina lastnega pridelka, priznan kot najboljši, čudovito učinkajoče in bolečine olajšujoče sredstvo proti **protinu**, po udih in **skrnini**. Steklenica velja 1 gld. 20 kr.

Stari konjak, izvrstno zdravilo za želodčne bolezni in proti **onemoglosti**; steklenica 1 gld. 50 kr.

Razpošilja se po pošti. Kdor vzame štiri steklenice, pošljejo se mu **franko**.

Benedikt Hertl, lastitelj **grajščine Golič** pri **Konjicah (Gonobiz)** na **Štajerskem**.

Zaloga: **Gradec:** J. Eichler, lekarnar; Alb. Müller, drogist.

Maribor: Al. Quandest, Gospodarska ulica. 13

Lep vinograd

v **Prodnem vrhu (Sandberg)** v **Rogozniški srenji**, pol ure od **Sv. Barbare** pri **Mariboru** se bo **24. avgusta** ob 9. uri predpoldnem pri posestvu samem po dražbi prodajal. **Vadium 100 gld.**

Vinograd meri blizu 2¹/₂ orala, je v najlepšem stanu in najlepši legi in se prodaja le zavoljo smrti dosedanjega posestnika prostovoljno in pod **lehkimi pogoji**. Pogoji se izvejo pri gospodu notarju **K. Hanss-u** pri **Sv. Lenartu.** 2-2

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Dobro plačilo

prejme pri meni priden **kovaški pomočnik**, ki zna dobro izdelovati **železne pluge** in **se-kire**. V službo ga vzamem precej. Tudi pridnega dečka sprejem kot **kovaškega učenca**.

Anton Tischler, 3-3

posestnik in kovaški mojster v **Vitanju**.

Hišo proda

krajni šolski svet pri **Sv. Barbari** pod **Vurbergom** z lepim 331 m² obsežnim vrtom ob okrajni cesti po dražbinem potu dne 16. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne, katera je zelo primerna za zasebnike ali rokodelce. Cena je 1500 gld., vadija se položi 10%. — Vse natančneje se zvé pri gospodu nadučitelju **Fr. Krajncu.** 3-3

Čislane hišne gospodinje!

Kupujte samo

pravo

Ölzevo kavo.

Zakaj?

Zato, ker po nji dobi kava prijetno dišavo in lepo zlatornjavo barvo; zato, ker je po preiskavi cesarskega svetnika gosp. **dra. Englinga** iz najboljih surovin skrbljivo narejena. — Zato, ker je izdatna. — Zato, ker je ta kava prijetna in užitna hrana.

Da se pri kupovanju ne motite, pogledajte vselej točno na ime

bratje Ölz.

— Na prodaj je v vseh boljših štacunih. —

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja **Göthe**, kakor tudi **dr. Kröczer-ja** prodaja jedino pristna

c. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga:

VII¹/₂ **Stiftgasse 19.**

Dunaj.

Podružnica:

I., **Graben 10.**

Naslov za telegrame: „**Gummischmeidler**“.

9

Karol Tratnik,

pasar in srebrar

stolne ulice v **Mariboru (Domgasse)** št. 1.

priporočam se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

cerkvenih orodij in posode,

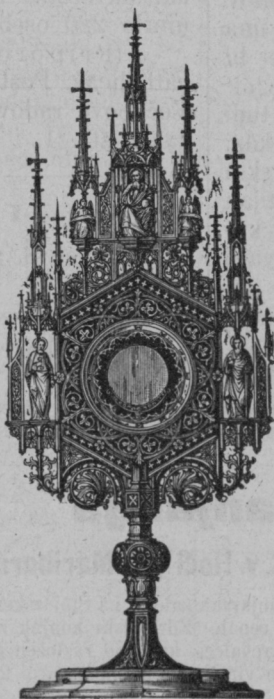
katere izdelujem iz **zlata**, **srebra** ali **bronza**, ali iz **pozlačenih** ali **posrebranih** družih kovin na primer: **monštrance**, **kelihe**, **ciborije**, **lustre**, **svečnike**, **križe** itd. v različnih slogih po naj-novejših uzorcih in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, **pozlatim** ali **posrebrim** v ognju.

10—12

Za vse svoje izdelke jamčim.

Odgov. urednik **B. Ferk.**

Tisk tiskarne **av. Cirila.**

(Odgov. **L. A. Brože.**)